

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Vtrùm videri poßit Essentia divina non visis relationibus, vel
contrà, aut unum attributum sine alio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

posse Deum videri, & tamen non connotativè ut omnipotentem, licet tota Omnipotentia videatur. Sic similiter fatentur ipsi, intuitivè videri posse unione non visis, imò non omnino cognitis extremis. Et per hæc patet ad disparitatem assignatam à Patre Suarez hic, c. 29. num. 25.

VIII. Valquez d. 48. c. ait rationem, cur una Persona videri nequeat sine aliâ, esse, quòd in confesso sit apud omnes, id fieri non posse. Sed hoc, ut rectè Suarez citatus, est petere principium; Auctores enim contrariè sententiæ hoc negant, & rationem disparitatis sibi dari petunt, cur non æquè videri clarè possit una Persona sine aliâ, ac uniri, aut produci.

SECTIO SECUNDA.

Rejiciuntur aliæ disparitates inter visionem claram, & unionem.

I. *Infinitas Dei non est sufficiens hujus rei ratio.* TERTIÒ itaque respondet Suarez num. 24. refundi hoc posse in infinitatem entitatis Divinæ, quæ, inquit, sufficiens esse potest ad productionem unius Personæ, non alterius; cum productio sit quid ad intra in Deo. Contrà primò: Unio non est quid ad intra in Deo, & tamen uniri una Persona potest, non unità aliâ, quidni ergo & videri? Contrà secundò: Cur infinitas objecti non æquè sufficere potest ad denominationem extrinsecam in re aliquâ fundandam, atque ad intrinsecam.

II. *Disparitatem dant aliqui, quòd sit virtualis distinctio in ordine ad productionem, non in ordine ad visionem.* P. Erice disp. 50. citatâ, sect. 2. n. 26. varias se hujus argumenti solutiones non semel legisse asserit, nunquam tamen animum in iis quievisse. Quare ipse aliter ad argumentum respondet, esse scilicet in Deo virtuale quandam distinctionem, quæ munera distinctionis realis exercet in ordine ad generationem vel processionem unius Personæ non alterius, non tamen in ordine ad unius non alterius visionem. Hujus ratio, inquit, est, quia Pater & Filius inter se opponuntur, & Spiritus Sanctus cum utroque, ita ut repugnet eos esse unam Personam, sicque necessariò una Persona debet esse producens, & non producta, alia producta, & non producens, &c. at verò in ordine ad claram visionem nulla est oppositio, & consequenter eadem semper visione videbuntur.

III. *Hoc non solvit, cur scilicet uniri una Persona potest, non unità aliâ; ita cur videri nequeat aliâ non visâ.* Sed contrà primò: licet enim Personæ Divinæ opponantur in ordine ad productionem, non tamen opponuntur in ordine ad unionem: unde nulla est repugnantia quo minus eadem vel diversâ unione uniantur duæ vel tres Personæ alicui humanitati, sicut possunt videri eadem visione: manet ergo difficultas, quare, sicut uniri una potest non unità aliâ, ita non possit una sine aliâ videri. Contrà secundò: Illa enim oppositio quæ est in ordine ad generationem ac processionem, & non in ordine ad visionem, solum arguit, nullam esse repugnantiam quo minus videri simul possint omnes Personæ, quæ tamen omnes non possunt generari, aut procedere, non tamen probat, visâ unâ debere necessariò videri omnes.

IV. *Alii respondent, Personam involvere in suo conceptu negationem aliquam in obliquo: unde, inquit, totum illud positivum videri potest, non visis negationibus, vel etiam prout connotat unam negationem, non prout connotat aliam: hoc ta-*

R.P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

men, aiunt non esse videre unam Personam sine aliâ, cum, visâ illâ entitate positivâ, necessariò videatur id quod fundat illas negationes, seu quod generat, gignitur, & procedit.

Sed contrà: hæc namque solutio concedit id, quod intendunt adversarii; nec enim ullus, ut videatur essentia, non visis Relationibus, requisivit aliud, quàm ut præcindatur Essentia ab eo quod constituit ultimò Relationem, sive illud sit negatio distincta, sive positiva formalitas, virtualiter vel ratione ab Essentia distincta: & quando dicunt videri unam Personam sine aliâ, nihil aliud volunt, quàm visionem tendere in naturam divinam prout connotat unam Relationem, non aliam, sive Relatio illa sit quid positivum, sive negativum.

Habemus itaque ex hac solutione, posse naturam solam formaliter videri, non visis formaliter Relationibus, de quo plura postea, & unam Personam videri posse formaliter, visis cæteris tantum fundamentaliter, seu radicaliter; hoc autem & nihil aliud volunt auctores nostræ sententiæ; nec enim negant, visâ naturâ, videri radicem Relationum. Sicut itaque in aliquo vero & proprio sensu certum est unam Personam generari & uniri, non aliam; ita & poterit videri, licet improprie seu radicaliter videantur reliquæ, id est, videtur id ad quod sequi posset visio aliarum. Sicut etiam, visò Deo, videntur creaturæ radicaliter, & visò sole, videntur radicaliter metalla, aliique ejus effectus. Unde secundum hanc solutionem, videri posset Essentia non visis omnino Relationibus, aut Personis, & is qui videt naturam, imò & unam Personam, ignorare nihilominus posset, Deum esse Trinum & Unum.

Dices, visò clarè Filio, videtur necessariò clarè Natura Divinâ, ergo & clarè videri debet quidquid cum ea identificatur: sed Paternitas & Spiratio identificantur cum Natura Divinâ: ergo debent unâ cum ea videri, ergo à primo ad ultimum, visò Filio, aut quavis aliâ Personâ clarè, videri etiam clarè debent omnes. Contrà: in omni sententia videri debet aliquid uni Personæ competere, quod non competit alteri; nec enim generatur Paternitas licet generetur Filiatio identificata cum naturâ, quæ identificatur cum Relatione Paternitatis: ergo similiter fieri hoc posse dicimus in clarâ visione. Ut autem plenè satisfiat huic objectioni, sit

SECTIO TERTIA.

Vtrum videri possit Essentia Divina, non visis Relationibus, vel è contrâ, aut unum Attributum sine alio.

QUÆSTIO est, utrum etiam admissis præcisionibus per intellectum non cognoscentem res per proprias species, & prout sunt in se, utrum, inquam, sit peculiaris aliqua ratio cur ab intellectu clarè & intuitivè Deum vidente, non possit Deus inadæquatè videri, seu non quoad totum conceptum objectivum, sed ita ut intentionaliter quasi dividatur objectum illud infinitum. Hac in re, eodem ferme modo loquuntur auctores, atque de visione unius Personæ sine aliâ: qui enim hoc concedunt, concedunt similiter posse Relationem videri sine Essentiâ, & è contrâ, & unum Attributum, non visò alio; qui verò id negant, negant similiter de istis. Sed quia hæc duæ quæstiones de intellectu intuitivè & abstractivè cognoscente, facile confunduntur, & eadem argumenta contrâ

V. *Hæc responsio totum concedit quod intenduntur.*

VI. *Secundum hanc solutionem, potest natura videri sine Relationibus, & una Persona sine aliâ.*

VII. *Visâ clarè Naturâ Divinâ, non videtur necessariò quicquid cum illa identificatur.*

I. *Vtrum sit peculiaris difficultas præcise objectivè per visionem intuitivam.*

utrumque modum cognoscendi subinde proponi solent, rem in utroque sensu examinabimus.

II. Cognosci abstractivè potest Relatio sine Essentia, & unum Attributum sine alio.

Dico itaque primò: Per intellectum abstractivè cognoscendum repræsentari potest in Divinis Relatio, non repræsentatâ Essentiâ, & è contrâ; Essentia item sine Attributis, & unum Attributum sine alio; Intellectus scilicet sine Voluntate, Justitia non conceptâ Misericordiâ, &c. sicque simplicissima Dei entitas quæ in se est ante intellectum physicè indivisâ, dividi per intellectum potest in varios conceptus objectivos: ita illi omnes, qui Sect. primâ in secundâ sententia relati sunt, ut Salas, Granado, Alarcon loco ibi citato, & fusè disp. 2. de Trinit. c. 8. Arriaga & alii; qui unam Personam intuitivè videri posse dicunt sine aliâ, & Relationem sine Essentiâ: id enim à fortiori concedent de cognitione abstractivâ.

III. Quinam dicunt posse unum Attributum abstractivè cognosci sine alio.

Præter hos autem, hanc sententiam expressè tenet Vasq. l. p. To. 2. d. 117. cap. præsertim primò acerrimè impugnans Gregorium, Gabriclem, & reliquos Nominales id negantes. Tenet etiam Suarez tum disp. 8. Met. sect. 9. præcipuè n. 12. tum hic l. 1. de Essentia Dei, c. 13. & l. 2. c. 22. & 23. Quod ulterius vel ex inde constat, cum enim negent hi Auctores id cognitioni intuitivæ, quod concedunt abstractivæ, apertè asserunt posse per cognitionem abstractivam Divinam Essentiam inadæquatè repræsentari ex parte objecti, & in diversos conceptus intentionaliter dividi; nec enim negant dari posse diversas visiones intuitivas, quæ repræsentent Deum in ordine ad hæc vel illa connotata extrinseca.

IV. S. Thomas tum in Deo, tum in aliis rebus apertè admittit præcisiones objectivas.

Hæc etiam est aperta mens S. Thomæ: nam in l. d. 2. q. 1. a. 3. ait, *Pluralitatem divinarum nominum seu perfectionum, non esse solum ex parte intellectus secundum diversas conceptiones, quæ dicuntur diversæ rationes, sed etiam ex parte ipsius Dei.* Imò non in Deo solum, sed in rebus etiam creatis admittit S. Thomas hanc abstractionem ex parte objecti: & ut varia illius testimonia omittam quæ in hanc rem attuli Disp. 24. Logica, sect. 3. & 5. & Disp. 32. sect. 4. id unum nunc sufficiat, quod habet S. Doctor l. p. q. 85. a. 1. ad 1. & 2. ubi cum posuisset duos modos præcisionis objectivæ, negativæ scilicet, quæ negatur unum esse aliud, quod tamen in re est illud, & hanc dicit esse falsam; & purè præcisivæ, quando unum non negatur de alio, sed solum intelligimus unum, nil considerando de alio. *Quam, inquit, abstractionem quia non consideravit Plato, posuit naturas rerum separatas secundum rem.* Hic ergo S. Thomas idem fieri docet per intellectum, & intentionaliter, quod Plato posuit physicè à parte rei, qui secundum S. Thomam & omnes, statuit naturas rerum, & species separatas à singularibus: Unde multi ex recentioribus contendunt sententiam Scoti, ponentem ante intellectum distinctionem ex naturâ rei inter naturam & individuationem, non differre in re à sententia Platonis.

V. Præcisiones objectivas tenet Aristoteles.

Hoc idem clarè docet Aristoteles: impugnans enim sententiam Platonis, quem ait posuisse naturas separatas à singularitatibus, hoc nomine eam rejicit, quòd à parte rei id statuatur, quod est proprium, intellectus. Imò in hac præcisione, separationeque objectivâ unius prædicati ab alio, fundat Aristoteles totam suam doctrinam de compositione metaphysicâ, generis scilicet cum differentiâ, &c. ergo indubitatim videtur, Aristotelem præcisiones objectivas inter gradus metaphysicos admisisse.

VI. Videatur Disp. 24. Logica, sect. 5. & 7.

Hanc sententiam latè declaravi Disp. 24. Log. sect. 5. 6. & 7. dum præcisiones objectivas in creatis astruerem, viamque eas defendendi aperirem: quam etiam nonnullis placuisse videam, alii nihilo-

minus, ut varia sunt hominum studia, acriter eam impugnant: nihil tamen ab iis afferri video, quod magnopere egeat responsione, quòdque ex jactis ibi fundamentis haud difficulter solvi nequeat.

Dico secundò: potest etiam clarè & intuitivè videri Relatio in Divinis, non visâ Essentiâ; Essentia etiam sine Attributis; & unum Attributum sine alio: ita Auctores fere omnes supra sect. primâ citati, qui unam Personam clarè videri posse dicunt sine aliâ. Ratio est primò, quòd nulla in hoc appareat implicantia. Secundò, quia unio Hypostatata unitur immediatè, non Naturæ, sed Relationi; nam, ut docent Patres & Concilia, *facta est unio in eo, quod est proprium Verbi, non quod est commune Trinitati*, ergo idem contingere potest in visione.

VII. Potest Essentia Divina clarè videri, non visâ Relationibus, & è contrâ.

SECTIO QUARTA.

Argumenta contententia, non posse Essentiam videri non visis Relationibus, nec è contra.

OBJICITUR primò: Peculiarem esse difficultatem quo minus per visionem claram & intuitivam fiat præcisio; per hujusmodi enim visionem Essentia videtur sicut est in se. Contrâ, & unio unitur Relationi Filiationis sicut est in se. Quando ergo dicitur, rem per visionem intuitivam videri sicut est in se, sensus est, non videri per species alienas, sed clarè & immediatè, ut Disp. præcedente dixi sect. 4. num. 3. & 4. non tamen propterea videri necessariò debet secundum omnia quæ secum habet identificata. Distinguo itaque antecedens, Essentia videtur sicut est in se inadæquatè, concedo antecedens; adæquatè, nego. Ad hoc ergo ut Essentia, vel Relatio sola videatur sicut est in se, sufficit ita eam videri immediatè, ut ex vi illius visionis distingui possit ab omni aliâ, vel re, vel formalitate, seu Attributo, ut hic contingit.

I. Non est præcisio objectiva, quòd à Essentia videatur sicut est in se.

Urgebis: si per visionem intuitivam videatur res ut est in se, ut diximus, ergo non videtur ut distincta, ergo non potest in Deo videri Relatio, non visâ Essentiâ, nec unum Attributum sine alio. Distinguo primum consequens: ergo non videtur in actu signato ut distincta, concedo consequentiam; non videtur in actu exercito ut distincta, seu, quod eodem recidit, per hanc visionem non distinguitur, nego: visio enim, sicut est cognitio abstractivâ, tendendo inadæquatè in objectum, dividit illud intentionaliter, & hac ratione distinguit. Unde, licet à parte rei sit idem objectum realiter & physicè indivisum, dividitur tamen intentionaliter, sicque nulla est contradictio, cum non feratur visio in idem secundum idem; dum enim fertur, dividit, cum feratur inadæquatè. De quo latius dictum est Disputatione illâ 24. Log. sect. 5. 6. & 7. dum de præcisionibus in cognitione abstractivâ.

Quandò sensus sola cervinitur videtur sicut est in se, inadæquatè.

II. Quo sensu per visionem præcisivam videtur Essentia ut distincta.

Objicitur secundò: Petenti Philippo Joannis 14. ut Christus ostenderet iis Patrem, respondit Christus; *Philippe, qui videt me, videt & Patrem*; ergo videri nequit una Persona sine aliâ, multò minus Relatio sine Naturâ, aut è contrâ, vel unum Attributum sine alio. Sed contrâ primò; quia hoc dictum Christi ad summum probat de factò, non de possibili. Quo sensu accipiendi sunt Patres dum dicunt visionem Patris & Filii separari non posse, cum conjungantur in Essentiâ; Patres enim, ut notant Theologi, rarissimè loquuntur de potentia absolutâ.

III. Quæ ratione qui videt Filium, videt Patrem.

Contrâ